

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα: Θα ήθελα να πάω στο Σύννεϋ, χρειάζεται όμως να β...

Συνέντευξη: Γιάννης Κορομβόκης

Η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα είναι συγγραφέας, ιστορικός τέχνης και αρχαιολόγος. Γεννημένη στο Αρκαλοχώρι Ηρακλείου Κρήτης είναι καθηγήτρια της ιστορίας της Τέχνης στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και είναι η διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης από το έτος 1992. Κυριολεκτικά την αναγέννησε, αναβάθμισε τον ρόλο της και δημιούργησε μια νέα αντίληψη στο χώρο της Πινακοθήκης με πρωτοποριακές και καινοτόμες ιδέες. Είναι μία εξέχουσα προσωπικότητα στον χώρο του πολιτισμού που την χαρακτηρίζει η γενναιοδωρία, η φιλοξενία, το χαμόγελο, η φιλομάθεια και ο αγώνας για αυτουπέρβαση. Όπως η ίδια λέει οι Έλληνες του κόσμου αισθάνονται περισσότερο από όσους ζουν στην μητροπολιτική Ελλάδα με έργα την καταγωγή τους γι' αυτό διακρίνονται σε όλους τους τομείς.

Από το Αρκαλοχώρι Ηρακλείου Κρήτης, διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης. Είναι η απόσταση μεγάλη;

Η απόσταση είναι μικρή, αν τη διαλύσεις με σταθμούς: Πανεπιστήμιο, τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας (άριστα). Μεταπτυχιακό με υποτροφία του Ι.Κ.Υ (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών), με άριστα. Μεταπτυχιακές στη Σορβόνη, Παρίσι, με υποτροφία του Ι.Κ.Υ. Κρατικό Διδακτορικό Δίπλωμα από τη Σορβόνη με άριστα. Εκλέχθηκα παμπηφεί τακτική καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ). Πρώτη γυναίκα καθηγήτρια στη Σχολή, που ιδρύθηκε μαζί με το Πανεπιστήμιο τον Δεκέμβριο του 1836. Τον Ιανουάριο του 1992 διορίστηκα διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου. Είμαι η πρώτη γυναίκα διευθύντρια στην ιστορία της ΕΠΜΑΣ, που ιδρύθηκε το 1900.

Ποια είναι η ιστορία της Εθνικής Πινακοθήκης;

Η Εθνική Πινακοθήκη, το σημαντικότερο μουσείο νεότερης ελληνικής τέχνης, ιδρύθηκε το 1900, με αρχικό πυρήνα συλλογών τους πίνακες που είχαν δωριθεί στο Σχολείο των Τεχνών του Πολυτεχνείου. Αργότερα οι συλλογές εμπλουτίστηκαν με δωρεές και αγορές, έτσι ώστε σήμερα να περιλαμβάνουν 20.000 έργα ζωγραφικής, χαρακτικής, σχεδίων, γλυπτικής και άλλων μορφών τέχνης. Χρονολογικά οι συλλογές καλύπτουν πάνω από τέσσερις αιώνες ελληνικής δημιουργίας, με αφετηρία τη μεταβυζαντινή αιογραφία και τον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο (El Greco) έως και τη σύγχρονη τέχνη. Στην Εθνική Πινακοθήκη φιλοξενείται και η σημαντική Συλλογή Κουτλίδη με έργα του 19ου και του 20ου αιώνα. Οι συλλογές της Εθνικής Πινακοθήκης περιλαμβάνουν επίσης περίπου 1000 έργα δυτικοευρωπαϊκής τέχνης.

Η Εθνική Πινακοθήκη ανέπτυξε τα τελευταία χρόνια μια πλούσια εκθεσιακή δραστηριότητα, που έφερε στο μουσείο περισσότερους από 5 εκατομμύρια επισκέπτες. Λόγω των εργασιών επέκτασης και

ανακαίνισης του κεντρικού κτηρίου της Εθνικής Πινακοθήκης, ένα αντιπροσωπευτικό τμήμα των συλλογών ζωγραφικής εκτίθενται στην Εθνική Γλυπτοθήκη στο Άλσος Στρατού στο Γουδί, όπου λειτουργεί και το μουσείο νεότερης ελληνικής γλυπτικής. Η Εθνική Πινακοθήκη έχει ιδρύσει και λειτουργεί παραρτήματα στην ελληνική περιφέρεια: Σπάρτη, Κέρκυρα, Ναύπλιο και Αίγινα (Μουσείο Καπράλου). Τα παραρτήματα, εκτός από τις μόνιμες συλλογές που εκθέτουν, οργανώνουν εκθέσεις και προσφέρουν πλούσια εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ποιοι ήταν οι στόχοι όταν το 1992 αναλάβατε την διεύθυνση της Εθνικής Πινακοθήκης;

Το προσωπικό μου όραμα συνοψίζεται σε ένα αξίωμα που έχω υιοθετήσει: «Αφού αποτύχαμε να μοιράσουμε δίκαια τα υλικά αγαθά, οφείλουμε να αγωνιστούμε για να μοιράσουμε ισότιμα και δημοκρατικά τα πνευματικά αγαθά». Γνωρίζοντας τη δίψα των Ελλήνων

για παιδεία και πολιτισμό, ήμουν βέβαιη ότι μια σωστή στρατηγική θα έφερνε τον απλό λαό στο μουσείο και στην τέχνη. Η δίψα των Ελλήνων για σπουδές φαίνεται να έχει οδυνηρό άλλοθι την αναγκαστική αμάθεια της μακράς δουλειάς. Αλήθεια υπάρχει Έλληνας που δεν ονειρεύεται να δει το παιδί του στο πανεπιστήμιο; Έχοντας ζήσει πολλά χρόνια στο εξωτερικό, γνωρίζω ότι αυτό το φαινόμενο είναι αποκλειστικό προνόμιο των Ελλήνων.

Για να φέρουμε τον απλό κόσμο στο μουσείο, χρειάστηκε να οργανώσουμε, μαζί με τους άξιους συνεργάτες μου, σημαντικές εκθέσεις, με πρωτότυπο εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό χαρακτήρα και με σπάνια αριστουργήματα, που συχνά έρχονταν και από το εξωτερικό. Αποφασίσαμε να παρουσιάσουμε αυτό το υλικό, αλλά και τις μόνιμες συλλογές, με μια καινούργια μουσειολογική και μουσειογραφική αντίληψη, με τη βοήθεια λαμπρών αρχιτεκτόνων, ώστε το κοινό να αιφνιδιαστεί ευχάριστα και τέλος τολμήσαμε να προβάλλουμε και να διαφημίσουμε αυτά τα μοναδικά καλλιτεχνικά γεγονότα χρησιμοποιώντας τις μεθόδους του σύγχρονου marketing. Ήταν η πρώτη φορά που μεγάλοι ηθοποιοί, όπως η Ειρήνη Παπά και πολλοί άλλοι, δέχτηκαν αφιλοκερδώς να προβάλλουν με ειδικά διαφημιστικά μηνύματα (spots) τις

